

UDC 930.85 (4-12)

YU ISSN 0350-7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XXVIII

Redacteur

NIKOLA TASIC

Directeur de l'Institut des Etudes balkaniques

Secetaire

ALEKSANDAR PALAVESTRA

Membres de la Redaction

MILUTIN GARASANIN, MILKA IVIC, CEDOMIR POPOV,
ANTHONY-EMIL TACHIAOS (Thessalonique),
DIMITRIJE DJORDJEVIC (Santa Barbara), DRAGOSLAV ANTONIJEVIC,
VESELIN DJURETIC, MIODRAG STOJANOVIC

BELGRADE

1997

<http://www.balcanica.rs>

у трајању појединих облика и слично.

Бројност похвала које се могу упутити овој књизи далеко превазилазе извесне мане и недостатке које је било тешко избећи услед објективних потешкоћа као што су неуједначеност квалитета и квантитета података за све обрађиване периоде и територије, слојевитост проблема који се решавају и слично.

Можда је најупадљивији проблем који је остао нерешен и којег је аутор очигледно био свестан, неподударност наслова књиге са границама територије која је у књизи стварно истраживана. Но, то никако не оспорава чињеницу да је књигом *Стиановање у средњовековној Србији* мр Гордана Милошевић знатно обогатила наше знање о грађењу, једној од најважнијих области свакодног живота током средњег века.

Нађа Куртовић-Фолић

О КЊИЗИ НИКОЛЕ К. ПАНТИЋА О ЈЕДИНСТВУ ПРИРОДНОГ И ДУХОВНОГ

Прва реч и појам *јединство* у наслову књиге означава повезаност различитих елемената одређеног мноштва, као и заједничке карактеристике тих елемената. Другим речима, јединство увек обухвата неку целовитост коју је могуће појмовно расчланити, па се у космологији, о којој је овде реч, говори о јединству свемира и духовности. Наравно, овде се јединство интерпретира као једна од априорних категорија.

Покушавам да се што је могуће више унесем у садржај и теоријски смисао књиге, која чини осебујни трактат о јединству, хармонији и укрштању природног и духовног. У антропологији се, на пример, разликују два иако повезана аспекта појма космоса, природа као свеукупност ствари, створена природа, и природа као делотворни принцип, стварајућа природа. Узет у оба смисла, појам се делимично преклапа с појмом стварности, али више указује на њен о човеку независан, а ипак

сређен ток процеса, који чини склад између човека и природе, што и данас остаје као основна парадигма погледа на свет. Као предмет науке, природа се најчешће узима у аспекту материјалне природе (живе и неживе), па и тада се јавља аспект духовне природе, који садржи човекова нормирања и вредновања природног света, која нам је Пантић у својој књизи донео на свестран и бриљантан начин.

Колега Пантић нам хронолошки износи чињенице, да је већ у полазном интересу филозофије и науке код Грка природа била основни предмет истраживања. Многи су наслови античких дела о природи познати. У њима, аутори природу сматрају свеобухватним материјалним оквиром настајања и нестајања појединачних ствари и појава, наравно и самог човека. Аутор нас огромним научним знањем и изузетном ерудицијом великог научника, води кроз епохе научности од анти-